

ŞEYTANIN YENİ YÜZÜ - Algı Yönetimi ve Manipülasyon

Talip ÖZCELİK

14.07.2020

<https://www.hertaraf.com/koseyazisi-talip-ozcelik-seytanin-yeni-yuzu--algı-yonetimi-ve-manipulasyon-1646#.Y5dno4t7Qds.whatsapp>

"Alnımızın yazısı mıdır asıl olan, yoksa algılarımızın yazgısı mı?"

Bu cümleyi yıllar önce günlük bir gazetenin kültür sanat sayfasındaki bir yazıda okumuş ve not almıştım. Zaman zaman atıfta bulunurum.

İnsanın mecbur ve mahkûm olduğu bir yazgı var mı, yok mu tartışması değil dikkat çekmek istediğimiz nokta...Üzerinde asıl durmak istediğimiz konu "algılarımızın yazgısı."

Algılarımızı nelerin belirlediği konusunda geçmişten bugüne çok şeyler söylenmiş, gördüklerimiz, duyduklarımız, okuduklarımız ve hissettiklerimizin yanı sıra mesela İbni halduna göre yiyip içtiklerimiz, yaşadığımız coğrafya, iklim şartları da karakterimiz, yapıp ettiklerimiz ya da algılarımızın üzerinde etkili olan unsurlardan...

Doğru sözlü olmak helal lokma yemek hak ehli olmak ve benzeri konuların algılarımıza etkisi ise daha ayrı bir konu.

Bu yazının konusu çalışmalarını ilgiyle takip ettiğim değerli kardeşim Dr. Öğretim Görevlisi Sn. Mücahit Gültekin'e ait **Algı Yönetimi ve Manipülasyon** isimli kitap.

Kitabın alt başlığı ise "kanmanın ve kandırmanın psikolojisi". Mücahit Hoca'nın bu kitabını okuduktan sonra bizi nelerin şekillendirip yönlendirdiğini, sürüleştirdiğini, kanalize ettiğini, hangi konuda nasıl düşündürtüğümüzü daha geniş bir şekilde ayrıntılarıyla anlama fırsatım oldu. Çok beğendiğim bir kitap oldu. Vardığım şu kanaat bazılarına çok abartılı gelebilir belki ama böyle düşünüyorum:

Düşünce algı davranış ve yönelimlerimizle kime-neye kulluk-kölelik yapıyoruz? Algı yönetimi ile kimler bizi hakikatin yolundan saptırıyor, yalanlara inandırarak aslında kendisine kulluk ettiriyor? Bunu anlamak ve kendi gerçekliğimize vakıf olmak için bu kitabın okunması zaruridir.

"Usta yalancıların yönettiği bir dünyada yaşadığımızın farkında olmak “ve söyledikleri yalanları "inandırıcı kılan özelliklerin “neler olduğunu anlamak için bu kitabın okunması gerekiyor.

"İçinde yaşadığımız modern şehir hayatında bir yandan görevler ve zorunlu ilişkiler içinde boğulurken, diğer yandan algı yöneticilerinin manipülasyona dayalı kandırma teknikleri ile baş etmeye çalışıyoruz. Zira gerçekle aramıza giren manipülatörler gördüklerimizi, duyduklarımızı ve hatta dokunduklarımızı nasıl yorumlayacağımızı belirlemek için profesyonel bir çaba gösteriyorlar. Neticede algı yöneticileri kolaylıkla verebileceğimiz hayır deme ve itiraz etme tepkisini ortadan kaldırarak, insanları edilgen hale dönüştüren uzmanlık kodlarından yararlanmakta son derece mahirdirler. Oysa bu teslimiyetçi durum aile siyaset, bilim ilişkileri başta olmak üzere toplumsal alanın farklı katmanlarında bizi türlü yalanların kurbanı haline getirebilir."

Peki algı yöneticilerinin manipülasyonları karşısında hayır demek hepimize neden bu kadar zor gelir? Usta yalancıların yönettiği bir dünyada yaşadığımızın farkında mıyız."

Mücahit Hoca'nın kendi tabiriyle bu kitap; yalanı, yalancıyı ve yalana maruz kalanı inceliyor.

Kitaba yazdığı önsözün ilk cümlesi ise yaşadığımız dönemde dünyanın en az yarısındaki yıkım katliam ve sömürü politikalarının mimarı olan ve yarım yüzyıldır ABD dış politikasının beyni Henry Kissinger'a ait; **“bir şeyin gerçek olması o kadar önemli değildir, fakat gerçek olarak algılanması çok önemlidir.”** Bu cümle "içinde yaşadığımız dünyayı da özetlemekte."

Yazar kitabın girişinde "algı yönetimi ABD Savunma bakanlığı tarafından üretilmiş bir kavram olarak şöyle tanımlanmaktadır" diyerek konuyu tâ en başından irdelemeye başlıyor.

Tanıma geçmeden bir noktaya dikkat çekmek istiyorum kavramı bile üretiyorlar, icat ediyorlar, tanımlıyorlar ve uyguluyorlar. Burada Francis Bacon'a ait bir cümleyi hatırlamak gerekir, kısa

bir cümle. "**Bilgi güçtür**" veya "**bilgi tek başına bir güçtür.**" Evet gerçekten de öyle. Bilgiye kim hakimse, bilgiyi kim üretiyorsa o güçlüdür. Onların bu gücünün üstesinden gelebilmek, karşı koyabilmek ise yine bilgi ile mümkündür.

Algı yönetiminin tanımı şöyle: "Algı yönetimi geniş kitlelerin ABD hedefleri doğrultusunda tavır almaları ve resmi adımlar atmalarını sağlamak amacıyla; seçilmiş bilgi akışını ve somut belgeleri yönlendirerek ya da reddiyesini oluşturarak, kitlelerin hislerini, güdülenmelerini, düşünce sistemlerini etki altına almaya çalışmak için yürütülen eylemlerin tamamıdır. Algılama yönetiminin çeşitli yolları, gerçekleri yansıtmaya, operasyon güvenliğini sağlama, gerçeği gizleme ve çarpıtma, psikolojik operasyonların yönetimi gibi unsurların bileşkesinden oluşur."

Bu tanımda çok önemli noktalara işaret edilmekte. Geniş kitlelerin ABD hedefleri doğrultusunda tavır almaları cümlesini okuyunca; Suriye, İran Hizbullah, Irak, Kasım Süleymani, Yemen Suudi Arabistan, Afganistan ve sair isimlerin zihnimden geçmesine engel olamadım. Acaba hangi konularda hislerimiz düşüncelerimiz, davranışlarımız, kitlelerin tepkileri etki altına alınıp yönlendirildi diye merak ettim doğrusu...

"Bu kavram genel olarak bilgi operasyonları kavramı altında değerlendirilmektedir... bilgi yoluyla hedef kişinin/kitlenin düşüncelerini yorumlarını kararlarını etkilemek ortak noktalarıdır. Algı yönetimi kavramı, psikolojik operasyon, psikolojik savaş kavramları altında da değerlendirilmektedir.

"Klasik savaş bedenleri, cepheleri, cephaneleri, stratejik mekanları ve toprakları hedeflerken, psikolojik savaş beyinleri düşünceleri algıları yorumları, gönülleri hedeflemektedir."

Yazar Amerikalı stratejisyen Josef Nye'den yaptığı alıntıyla konunun sanki tam merkezine işaret ediyor. "Düşmanımızın bizim gibi düşünmesini sağlayabilirsek savaşmak zorunda kalmayız. "Bu cümle aynı zamanda kendi rengimizi boyamızı kaybedip kendimiz olmaktan çıkınca meselenin bittiğini anlatmakta. Egemen güçler kendileri gibi düşünmemizi sağlayarak bugün İslam coğrafyasında her türlü yıkımı gerçekleştiriyor, hiçbir zorlukla, direnişle karşılaşmadan. Bırakın direnmeyi, karşı koymayı kendi politikaları doğrultusunda da çok geniş Müslüman kitlelerin, grupların, hareketlerin, cemaatlerin, kanaat önderlerinin desteğini, alkışlarını bile alabiliyor. Buna dair son yıllarda yaşadığımız Irak Suriye, Yemen, Libya operasyonları özellikle ibretliktir.

Algı yönetiminin emperyal politikalarca neyi hedefleyerek yapıldığını, amacının ne olduğunu ise şöyle belirtiyor yazar:

"....amacı sadece kısa süreli davranışları ve duyguları değiştirmek değil uzun vadede tutumları da değiştirmektir...tutumlar zaman içinde oluşan, kolay değiştirilemeyen kararlarımıza ve davranışlarımıza yön veren kabullerimizdir."

Karar ve davranışlarımıza yön veren kabullerimizin değişmesi ise **"hedef kitlenin istenmeyen inançların yerine yenilerini koymayı amaçlayan zorlu ve uzun bir süreçtir."**

Bugün İslam coğrafyasında gördüğümüz manzara algı yönetimi ve manipülasyona hangi seviyede maruz kaldığımızı gözler önüne sermektedir.

Kitap "kandırmanın kuralları" başlıklı birinci bölümden itibaren bazı yanlışlara kimi doğrular eşliğinde nasıl ikna edildiğimizi, yanlışların nelerin öne çıkarılarak gizlendiğini anlatıyor. Eğitimde, kültürde, ekonomide sosyal hayatta, sağlıkta, psikoloji siyaset, beslenme, aile hayatına varıncaya kadar her alanda nasıl kandırıldığımızı ortaya koyuyor.

Özgürlük kavramının da bu kandırmacadaki yerine özellikle dikkat çekmekte, yazar... Özgürlük adına insanların nasıl bağımlı kılındığını, köleleştirildiğini şu cümlelerle belirtiyor: "Modern dünyanın sınırsız özgürlük anlayışı sınırsız bağımlılıklar üretmektedir. Geleneklerin, inançların, değerlerin sınırlanmasından kurtulmayı özgürlük olarak empoze eden algı yönetmenleri yeni bir kölelik biçimi oluşturmuşlar ve İnsanları hazza keyfe konfora ve teknolojiye bağımlı hale getirmişlerdir"

Evet özgürlük adına kölelik, insanlık adına hayvanlık, Allah'a tapma adına şeytana kulluk, Allah'ın arşa istivasına değil, egemenlerin arza istilasına inanma.

"Andolsun ki onların yollarına oturacağım, sağlarından sollarından önlerinden arkalarından onlara yaklaşacağım." ayet.

"Aldatıcılar da onları Allah ile aldatmasın." Ayet

"Siz bize sağdan-sureti haktan gelirdiniz." Ayet

Televizyon programları medya, kültür, eğitim yoluyla sizde bir talep ve rıza oluşturuyorlar ve sizde onu seçince özgürce seçmiş oluyorsunuz.

Kitabın ilerleyen sayfalarında İslam tarihinden örneklerle algı yönetimini Müslümanların bildiği konular üzerinden izah ederek zenginleştirmekte. Tabiri caizse Hazreti Adem'den başlayarak onun İblis tarafından kandırılmasından bahisle günümüzde şeytanın insanları aldatmasının güncel bir tefsirini yapmakta...Bu yönüyle aslında kitap baştan sonra şeytanın yeni yüzünün bir tefsiri olmuş; onun için bu yazının başlığına bu ismi seçtim.

Kitapta Firavun'un insanları nasıl köleleştirdiği hem dini motiflerle hem de büyü ile insanları etkilemesi kaynaklardan genişçe araştırılıp biraz daha genişletilebilirdi. Bugün küresel sistemin algı yönetimi ve manipülasyonla yaptığı büyüler o gün Firavun'un emrindeki sihirbazların büyülerine ne kadar da benziyor. En son corona virüsle hepimizi büyülediler mi?

Bugün İblis ve onun insandan olan ordusunun şeytanları yollarımızın üzerine oturup her taraftan, bütün yönlerden saldırıyor. **"Şeytanın iğrenç bir varlık görüntüsünde hayal edilmesi uğradığımız manipülasyonlardan biridir"** diyor yazar. Çok yerinde bir tespit, hatta manipülasyonun en büyüklerinden. İnsan şeytanları çoğunlukla göz ardı etmemizi sağlıyor bu kandırmaca.

"Şeytan en güzel maskeleri takarak gelecektir, en güzel kokuları sürerek... Şeytan kişiye özel fısıldar yaklaşacağı düşmanın kişilik analizini yapar."

Beşinci bölümde aldatılmamıza sebep olan zaaflarımıza dikkat çekerek üçü üzerinde duruyor. Unutkanlık, duygusallık ve tefekkür zaafı. Bunları genişçe açıklamış yazar.

Son bölümde ise algı yönetimi ve manipülasyona nasıl direnebiliriz sorusuna cevap aramakta. Bu bağlamda istikamet ve farkındalık ve bilinç, nefsin kontrol altında tutulabilmesi, tefekkür ve eleştirel düşünme becerilerimizin geliştirilmesinin üzerinde duruyor. Modern dünya; düşünen, okuyan, sorgulayan değil izleyen bir kuşak var etmiştir. Eleştirel düşüncenin tanımını yaptıktan sonra, eleştirel düşünebilen kişilerin özelliklerini de uzunca anlatmakta...Bu kişiler;

"-doğruya tutkundurlar

-açık fikirlidirler

-esnektirler

-kendilerinin farkındadırlar

-kanıt ararlar

-düşünsel sebat gösterirler

-varsayımların farkındadırlar "

başlıklarıyla uzun uzadıya anlatmakta..

Algı yönetimi ve manipülasyona maruz kalarak bir şeylerle uğraşmayı (bu bir şeyler anladığım kadarıyla yapılan İslami çalışmalar, vakıf - dernek faaliyetleri, filan yere cihada gitmek vs) "**mezbahaya kesilmeye götürülen koyunun hala otlamaya çalışmasına benzemektedir.**" Örneğiyle anlatmakta, Gültekin Hoca...

Bütün dost ve kardeşlerimizin okuması gerektiğini düşündüğüm bir kitap.

Olaylara bakışımıza çok şey katacak.